

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoSr/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620200109
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jamrišková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6620200109.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobcu C. M., nar. XX.XX.S., trvale bytom M. 5, XXX XX M., právne zast. JUDr. Andrej Cifra, advokát, J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec č. k. 10Csr/1/2020-119 zo dňa 8. júla 2020 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č. k. 10Csr/1/2020-119 zo dňa 8. júla 2020 **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovi **p r i z n á v a** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie vo výroku I. zrušil rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, zriadený záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 15, 851 01 Bratislava, IČO: 45 744 971, spisová značka SRSpA 00644/16 zo dňa 10.10.2019. Vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou dňa 07.01.2020 domáhal zrušenia rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, zriadeného záujmovým združením právnických osôb Asociácie pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 15, 851 01 Bratislava, IČO: 45 744 971, spisová značka SRSpA 00644/16 zo dňa 10.10.2019. Žalobca primárne dal do pozornosti skutočnosť, že Zmluva o úvere č. 614603399 zo dňa 01.04.2014 je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože dohodnutý úrok z úveru 25,68 % prevyšoval priemernú úrokovú mieru úverov poskytovaných v tom období bankami, a teda je v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka, ako aj § 39a Občianskeho zákonníka, a preto z dôvodu absolútnej neplatnosti Zmluvy o úvere ako hlavného záväzku nemohla platne vzniknúť ani rozhodcovská zmluva. Žalobca mal tiež za to, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože s poukazom na § 53 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka platné dojednanie rozhodcovskej zmluvy je možné len individuálne a v danom prípade tomu tak nebolo. Keďže zo strany rozhodcovského súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a súčasne aj k odignorovaniu základných princípov ochrany spotrebiteľa, ako aj k zjavnému odignorovaniu všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, podľa žalobcu boli dané dôvody uvedené v § 45 ods. 1 písm. i) a l) Zákona č. 335/2014 Z.z..

3. Žalovaný mal v konaní na súde prvej inštancie za to, že rozhodcovská zmluva nepredstavuje neprijateľnú podmienku, a teda nie je možné ju posúdiť ako neplatnú, pretože žalovaný si individuálne dohodol podmienky zmluvy o spotrebiteľskom úvere s tým, že s odbornou starostlivosťou, ktorú vykonal na základe vyplnenia formulára o overení klienta, boli dojednané podmienky poskytnutia úveru a k tomu dohodnutá výška úveru na základe posúdenia bonity klienta. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa žalovaného nie je možné hovoriť o akejkoľvek absencii náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa dohody o splátkach žalobca zobral na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 301,65 %. Rozhodcovská zmluva sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami určené, že sa jedná o rozhodcovskú zmluvu. Okrem iného v prípade žalobcu nešlo o prvú zmluvu o úvere uzatvorenú so žalovaným, a teda nie je na mieste poukazovať na nevedomosť žalobcu a nedostatok skúseností, nakoľko žalobca má lepšiu vedomosť v porovnaní s bežným občanom, nakoľko sú mu dobre známe práva a povinnosti, ako aj náležitosti zmlúv o úvere. Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu rozhodcovskej zmluvy donútený a podpis činil bez akéhokoľvek psychického, či fyzického nátlaku.

4. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v lehote troch mesiacov od doručenia rozhodcovského rozsudku tak, ako predpokladá ustanovenie § 46 ods. 1 Zákona č. 335/2014 Z.z.. Podľa súdu prvej inštancie bolo nepochybné, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 614603399 uzavretá medzi stranami sporu dňa 01.04.2014 bola spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a taktiež sa na ňu vzťahujú ustanovenia Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, keďže žalobca v tomto vzťahu vystupoval ako fyzická osoba - spotrebiteľ a žalovaný vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ. Súd prvej inštancie ustálil, že zásadnou otázkou v spore bolo, či rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi stranami sporu dňa 01.04.2014, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná.

5. Podľa súdu prvej inštancie z obsahu zmluvy vyplýva, že rozhodcovská zmluva má síce povahu osobitnej zmluvy, šlo však o formulárový typ zmluvy vopred vypracovaný veriteľom (dodávateľom), ktorý tento formulár používa vo viacerých prípadoch určitého druhu a neurčitého počtu a spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť jej obsah. Súd prvej inštancie zdôraznil, že nie žalobca mal dokázať, že došlo k individuálnemu vyjednaniu, ale žalovaného zťažovalo dôkazné bremeno túto skutočnosť preukázať, pričom žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil. Individuálne dojednanie je pritom také, kde spotrebiteľ má reálnu možnosť ho neprijať, odmietnuť, hoci ho pripravil dodávateľ. V tomto prípade však súd prvej inštancie nemal preukázané, že neprijatím, odmietnutím rozhodcovskej zmluvy by nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu. Súd prvej inštancie sa neuspokojil so skutočnosťou, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na samostatnom papieri a že v zmluve bolo uvedené, že žalobca má právo do 10 dní odstúpiť od zmluvy. Vzhľadom na súdnu prax v obdobných sporoch bolo pravdepodobné, že neuzatvorením rozhodcovskej zmluvy by žalobcovi úver poskytnutý nebol.

6. Podľa názoru súdu prvej inštancie zdanlivá bola aj možnosť výberu spôsobu riešenia sporu dlžníkom. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ podľa zmluvy síce mal možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, avšak podaním žaloby v rozhodcovskom konaní veriteľom stratil možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom. Úpravu, zmluvne zakotvenú žalovaným do rozhodcovskej zmluvy formou rozvázovacej podmienky súd prvej inštancie posúdil ako nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov. Voľba rozhodcovského súdu bola uskutočnená jednostranne. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd prvej inštancie videl v tom, že faktickým subjektom, ktorý definoval kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy, bol v tomto prípade veriteľ, čiže žalovaný, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred predformulovanej rozhodcovskej zmluve.

7. Podľa súdu prvej inštancie rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to tým, že v prípade podania žalobného návrhu dodávateľom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcovským

súdom, ktorý vopred vybral dodávateľ a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred všeobecným súdom. V rozhodcovskej zmluve je síce uvedené, že svoje právo môžu strany uplatniť aj pred všeobecným súdom, čo však už po podaní návrhu na rozhodcovský súd nie je možné.

8. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je v rozpore so zákonom a spĺňa podmienky neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, čo v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka vyvoláva absolútnu neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. Súd prvej inštancie preto žalobe vyhovel a rozhodcovský rozsudok zrušil, pričom dôvod zrušenia subsumoval ustanovenie § 45 ods. 1 písm. e) Zákona č. 335/2014 Z.z..

9. Súd prvej inštancie tiež poznamenal, že ustanovenie § 45 ods. 3 Zákona č. 335/2014 Z.z. ukladá súdu v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku preskúmať ex offio, či sú tu dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa ods. 1 písm. c), e) a i) až l). Súd prvej inštancie preto vo väzbe na dôvody vymedzené v žalobe preskúmal aj údaje o úroku a ročnej percentuálnej miere nákladov a mal za to, že dohoda o úrokovej sadzbe 39,15 % ročne je neplatná, nakoľko sa prieči dobrým mravom, na základe čoho možno dospieť k záveru, že úroky neboli uvedené v zmluve, a teda zmluva neobsahuje náležitosť vyžadovanú ustanovením § 9 ods. 2 písm. i) Zákona č. 129/2010 Z.z.. Vzhľadom na výšku poskytnutej sumy, dobu poskytnutia peňažných prostriedkov a celkovú sumu, ktorú má spotrebiteľ vrátiť, RPMN uvedenú v zmluve o úvere vo výške 96,29 % bolo potrebné podľa súdu prvej inštancie považovať za rozpornú s dobrými mravmi, čo obzvlášť platí v prípade RPMN uvedenej v dohode o splátkach, ktorá bola stanovená vo výške cca 301 %. Následkom absencie alebo nesprávne uvedeného údaj o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., túto skutočnosť však rozhodcovský súd vo svojom rozhodnutí zohľadnil, keď posúdil zmluvne dohodnutú výšku úroku a výšku administratívneho poplatku za neprimerané a žalovanému priznal len právo na zaplatenie sumy vo výške rozdielu poskytnutého úveru a poskytnutej platby žalobcom, zákonných úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty vo výške 33,- Eur, preto súd prvej inštancie nevidel dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. i) a l) Zákona č. 335/2014 Z.z..

10. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobca mal v spore plný úspech, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

11. V zákonom stanovenej lehote podal žalovaný proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a zároveň žalovaný žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

12. Žalovaný v odvolaní uviedol, že dňa 01.04.2014 uzatvoril ako veriteľ s dlžníkom Zmluvu o úvere č. 614603399, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1.400,- Eur. Žalobca si individuálne dohodol podmienky Zmluvy o úvere s tým, že žalovaný s odbornou starostlivosťou, ktorú vykonal na základe vyplnenia formulára o overení klienta, boli dojednané podmienky poskytnutia úveru a k tomu dohodnutá výška úveru na základe posúdenia bonity klienta. Zmluvné strany sa dohodli, že spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 2.748,- Eur, ak nie je dohodnuté inak, do 24.03.2015. Zmluvné strany teda dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 24.03.2015. Žalobca sa v Zmluve o úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 2.748,- Eur s termínom splatnosti dňa 24.03.2015. Žalobca požiadal v deň uzatvorenia Zmluvy o úvere o možnosť využitia splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach. Dlžník bol dňa 01.04.2014 s predmetnou Dohodou oboznámený, na znak čoho ju podpísal a zaviazal sa uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 229,- Eur, vždy k 24. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 24.04.2014. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca prejavil slobodnú vôľu tým, že uzatvoril so žalovaným aj Dohodu o plnení v splátkach. Pokiaľ by žalobca nemal záujem plniť pohľadávku prostredníctvom mesačných splátok za podmienok uvedených v Dohode, žalovaného by o jej uzatvorenie nepožiadali. Podľa Dohody žalobca vzal na vedomie, že výška RPMN sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 301,65 %. Dohoda o splátkach oprávňuje spotrebiteľa

plniť v splátkach, na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. To znamená, že RPMN vo výške 96,29% stanovená v Zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Naproti tomu RPMN dohodnutá v Dohode je vypočítaná v prípade spotrebiteľa, ktorý požiadal o plnenie v splátkach.

13. Žalovaný v odvolaní poukázal aj na to, že v čase uzavretia Zmluvy neexistoval a nebol účinným žiadny všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, pričom pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutia peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Podľa žalovaného nemožno sa dovolávať údajov výlučne bánk, je to v priamom rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Správne by sa malo prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalšie nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Navyše, prevýšenie takejto odplaty je možné a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného. Žalovaný poukázal aj na záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úrokov odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami a poukázal pritom na rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 12Cmo/95/2005.

14. Ďalej žalovaný v odvolaní uviedol, že pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere dlžníkovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, Zmluvu o úvere uzatvoril a peňažné prostriedky od veriteľa prevzal. V prípade, že po podpise Zmluvy o úvere žalobca nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú Zmluvu alebo že odplata, úrok či RPMN je vysoká, mal právo odstúpiť od Zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia Zmluvy. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom Zmluvy o úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia úveru. Pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v Zmluve o úvere dostatočne jasne uvedený, výrazne napísaný, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda dlžník musel vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mal okamžite pri podpísaní Zmluvy o úvere vedomosť, aká je cena úveru. V zmysle uvedeného mal žalovaný za to, že výška odplaty za poskytnutý úver bola príslušným rozhodcovským súdom zohľadnená a priznaná v súlade s platnými právnymi predpismi.

15. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému. Žalobca považoval napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne po stránke právnej i skutkovej a s jeho závermi sa stotožňoval. Podľa žalobcu odvolanie žalovaného je skôr účelovým ako účelným úkonom žalovaného poukazujúc najmä na jeho obsah, v ktorom žalovaný prezentuje právny názor, ktorý je však irelevantný vo vzťahu k právnemu posúdeniu, na základe ktorého súd žalobe vyhovel. Názor prezentovaný žalovaným nijakým spôsobom nerozporuje názor súdu prvej inštancie, na základe ktorého došlo k vyhovaniu žaloby.

16. Žalobca vo vyjadrení odkázal na svoje skoršie písomné a ústne podania a prednesy prezentované v spore. Podľa názoru žalobcu je jednoznačné, že predmetná rozhodcovská zmluva je svojou povahou práve takou neprijateľnou podmienkou z dôvodu spôsobujúcej značnej nerovnováhy v neprospech spotrebiteľa, a rozhodcovská zmluva je preto neplatná. Pokiaľ je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany právneho vzťahu, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Nielen klauzula o rozhodcovskom konaní je v rozpore s dobrými mravmi, ale aj výkon práv dodávateľa sa prieči dobrým mravom, ak svoje právo uplatnil na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky spôsobujúcej hrubú nerovnováhu navyše odôvodnenie odvolania žalovaného nevychádza z okolností konkrétneho prípadu. Žalovaný tak úplne opomína výsledky vykonaného dokazovania v tejto veci. Dôvody spočívajúce v neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. porušení všeobecne záväzných právnych predpisov zameraných na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré sa týkajú predmetného rozhodcovského rozsudku a ktoré súd prvej inštancie celkom správne vzhliadol, zakladajú dôvodnosť zrušenia predmetného rozhodcovského rozsudku.

17. V odvolacej replike žalovaný uviedol, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich predošlých podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu a považuje svoje vyjadrenie za dostačujúce.

18. Žalobca v odvolacej duplike uviedol, že všetky podstatné argumenty v spore, ako aj v odvolacom konaní už uviedol, zotrváva na nich.

19. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací bol pri rozhodovaní o odvolaní viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem, na prejednanie odvolania odvolací súd pojednávanie nenariadil (§ 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 10.03.2021, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici (§ 378 ods. 1 a § 219 ods. 1, 3 CSP).

20. Odvolací súd dokazovanie nezopakoval a nedoplnil, preto bol podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.

21. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že dňa 01.04.2014 žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 614603399, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver 1.400,- Eur s celkovými nákladmi spotrebiteľa vo výške 1.348,- Eur, úrokom 39,15 % ročne, administratívnym poplatkom 799,90 Eur, RPMN 96,29 %, priemernou hodnotou RPMN 44,79 % a so splatnosťou do 24.03.2015.

22. Dňa 01.04.2014 bola medzi stranami sporu uzatvorená aj Rozhodcovská zmluva podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Podľa čl. II. bod 1 Rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 614603399 uzatvorenej dňa 01.04.2014 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu, ako sú napríklad ručiteľské vyhlásenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, dohoda o zmluvnej pokute, záložná zmluva na hnutelné a nehnuteľné veci, dohoda o vyplnení zmeniek, zmenka, dohoda o uznaní dlhu, zmluva o zabezpečovacom postúpení pohľadávky a spory, ktoré vzniknú z uplatnenia práv z týchto vzťahov, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálem rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúma iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky; ak žalujúca zmluvná strana podala žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Podľa čl. II. bod Rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie ktoréhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode I tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. Podľa čl. II. bod Rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že ktorákoľvek zo zmluvných strán má právo odstúpiť od tejto zmluvy aj bez uvedenia dôvodu, a to v lehote 10 dní od uzatvorenia tejto zmluvy. Odstúpenie od zmluvy musí byť v písomnej forme doručené v uvedenej lehote druhej zmluvnej strane.

23. Rozsudkom sp. zn. SRSAspA 00644/16 zo dňa 10.10.2019 Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, zriadený záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 15, 851 01 Bratislava, IČO: 45 744 971 uložil žalobcovi, v procesnom postavení žalovaného, zaplatiť žalovanému, v procesnom postavení žalobcu, sumu 1.151,- Eur, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.156,- Eur od 25.03.2015

do 04.05.2016, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.151,- Eur od 05.05.2016 do zaplattenia, zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur, a to v mesačných splátkach vo výške 40,- Eur vždy k poslednému dňu v mesiaci s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozhodnutia, až do úplného zaplattenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplattenia čo i len jednej splátky riadne a včas, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a nárok na náhradu trov rozhodcovského konania sa žiadnemu z účastníkov rozhodcovského konania nepriznal. V odôvodnení rozhodcovský súd konštatoval, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu vyhodnotil ako absolútny obchod z titulu uzatvorenej zmluvy o úvere s tým, že zmluva o úvere obsahuje podstatné údaje vyžadované zákonom, úrok a administratívny poplatok však vyhodnotil ako neprimerané a použil ustanovenia § 52, § 53, § 517 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 a § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 273 Obchodného zákonníka.

24. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 01.04.2014 (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“), účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. Podľa § 45 ods. 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

26. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

27. Rozhodnutie súdu prvej inštancie možno napadnúť len z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 CSP. Uvedenie dôvodov, z akých sa rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nesprávne, t.j. uvedenie odvolacích dôvodov, je aj zákonnou obsahovou náležitosťou odvolania podľa

§ 363 CSP. V súlade so zásadou koncentrácie odvolacieho konania odvolací súd je podľa § 380 ods. 1 CSP odvolacími dôvodmi viazaný, čo znamená, že rozhodnutie súdu prvej inštancie podlieha prieskumu odvolacím súdom len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie v podanom odvolaní, prípadne podľa § 365 ods. 3 CSP doplní do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní môže prihliadať len na také dôvody nesprávnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré boli odvolateľom uplatnené v lehote na podanie odvolania a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo. Prítomnosť, resp. naplnenie iných odvolacích dôvodov, odvolací súd pri prieskume rozhodnutia a postupu súdu prvej inštancie nezisťuje a ani ich neposudzuje, s výnimkou väd, ktoré sa týkajú procesných podmienok, na ktoré podľa § 380 ods. 2 CSP prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

28. Zákonná povinnosť uviesť odvolacie dôvody však neznamená, že odvolateľ len odkazom na jednotlivé ustanovenia § 365 CSP konštatuje, pre ktoré dôvody rozhodnutie napáda. Odvolateľ musí aj obsahovo vymedziť, prečo má za to, že je ten ktorý odvolací dôvod naplnený, a teda musí uviesť konkrétne tvrdenia a konkrétne dôkazy, pre ktoré má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne.

29. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím zrušil spotrebiteľský rozhodcovský rozsudok z dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. e) Zákona č. 335/2014 Z.z., pretože dospel k záveru, že je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Súd prvej inštancie totiž vyhodnotil, že rozhodcovská zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 01.04.2014 je v rozpore so zákonom a spĺňa podmienku neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, čo podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka vyvoláva jej absolútnu neplatnosť. K tomuto záveru súd prvej inštancie dospel zo skutkových zistení, že síce rozhodcovská zmluva má povahu osobitnej zmluvy, šlo však o formulárový typ zmluvy vopred vypracovaný žalovaným ako dodávateľom a dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky si žalovaný nespĺnil, a teda nebolo preukázané, že neprijatím, resp. odmietnutím rozhodcovskej zmluvy by nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu, pričom vzhľadom na súdnu prax v obdobných sporoch bolo pravdepodobné, že neuzatvorením rozhodcovskej zmluvy by žalobcovi úver poskytnutý nebol. Podľa názoru súdu prvej inštancie zdanlivá bola aj možnosť výberu spôsobu riešenia sporu žalobcom ako dlžníkom, keď žalobca ako spotrebiteľ síce mal možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, avšak podaním žaloby v rozhodcovskom konaní žalovaným ako veriteľom stratil možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom, a teda rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa.

30. Žalovaný uviedol, že odvolanie podáva z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, teda z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na splnenie povinnosti uviesť v odvolaní dôvody z akých odvolateľ považuje napadnuté rozhodnutie za nesprávne, žalovaný sa v odvolaní vyjadril všeobecne k uzavretej Zmluve o úvere medzi stranami sporu a k výške RPMN vzhľadom na Dohodu o plnení v splátkach. Poukázal na to, že v čase uzavretia Zmluvy o úvere neexistoval a nebol účinným žiadny všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, a teda správne sa má prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalej nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadajú aj žalovaný, a preto žalovaný mal za to, že výška odplaty za poskytnutý úver bola príslušným rozhodcovským súdom zohľadnená a priznaná v súlade s platnými právnymi predpismi. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Odvolací súd však musí konštatovať, že žalovaný na základe ním tvrdených dôvodov nesprávnosti, neumožnil odvolaciemu súdu preskúmať rozhodnutie súdu prvej inštancie. Žalovaný totiž v odvolaní uviedol také dôvody nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré rozhodnutie ani neobsahuje. Na druhej strane k skutkovým a právnym záverom, na základe ktorých súd prvej inštancie spotrebiteľský rozhodcovský rozsudok zrušil, t.j. že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom a spĺňa podmienky neprijateľnej zmluvnej podmienky, žalovaný žiadne skutkové a právne výhrady neuviedol. Žalovaný teda vzhľadom na obsah jeho odvolania neumožnil odvolaciemu súdu prieskum záveru súdu prvej inštancie o absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy ako

neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom práve tento záver a toto právne posúdenie súdom prvej inštancie, bolo dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

32. Pokiaľ súd prvej inštancie preskúmaval RPMN a úrok z omeškania, tak ako súd prvej inštancie správne uviedol, bolo to preto, že v konaní o žalobe o zrušenie spotrebiteľského rozhodcovského rozsudku v zmysle § 45 ods. 3 Zákona č. 335/2014 Z.z. súd vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 3 písm. c), e) a i) až l) Zákona č. 335/2014 Z.z.. Súd prvej inštancie síce dospel k záveru, že sadzba úroku z omeškania a hodnota RPMN sú rozporné s dobrými mravmi, na základe čoho bolo potrebné dospieť k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., keďže však rozhodcovský súd vo svojom rozhodnutí túto skutočnosť zohľadnil, súd prvej inštancie dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. i) a l) Zákona č. 335/2014 Z.z. nevidel. Súd prvej inštancie teda žalobe vyhovel a rozhodcovský rozsudok zrušil len z dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. e) Zákona č. 335/2014 Z.z., t.j. že je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy a iný zákonný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku súd prvej inštancie nezistil, keď najmä nezistil, že rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa alebo že rozhodcovský rozsudok vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdenia žalovaného v odvolaní, že výška odplaty za poskytnutý úver bola príslušným rozhodcovským súdom zohľadnená a priznaná v súlade s platnými právnymi predpismi preto nemali vplyv na rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení rozhodcovského rozsudku a na dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku, a teda ani tieto tvrdenia žalovaného nemohli byť spôsobilé na to, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podrobil prieskumu s ohľadom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP.

33. K tvrdeniu žalovaného v odvolacej replike, že má za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich predošlých podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu, odvolací súd uvádza, že ani takéto konštatovanie žalovaného nedávalo odvolaciemu súdu priestor a možnosť, aby preskúmaval rozhodnutie a postup súdu prvej inštancie a najmä aby odvolací súd opätovne vyhodnocoval tvrdenia žalovaného uvedené v konaní na súde prvej inštancie. Účelom odvolacieho konania totiž nie je, aby odvolací súd vyhodnocoval tvrdenia, ktoré strany uviedli v konaní na súde prvej inštancie, ale odvolací súd posudzuje správnosť napadnutého rozhodnutia, a to v kontexte odvolacích dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie a obsahovo vymedzí do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

34. Odvolací súd poukazuje aj na to, že v prípade odvolania žalovaného nešlo o také odvolanie, ktoré by zakladalo dôvod na postup súdu prvej inštancie podľa § 373 ods. 1 veta prvá CSP, t.j. vyzvať žalovaného ako odvolateľa na doplnenie chýbajúcich náležitostí. Odvolanie žalovaného obsahovalo všetky zákonné náležitosti, vrátane odvolacích dôvodov, žalovaný však odvolacie dôvody obsahovo nevymedzil tak, aby umožnil odvolaciemu súdu preskúmať správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že odvolateľ v odvolaní neuvedie také relevantné tvrdenia a nepoukáže na také relevantné dôkazy, ktoré by existenciu ním uvádzaných odvolacích dôvodov preukázali nepredstavuje vadu odvolania, ale vedie odvolací súd k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, a teda rozhodnutie je vo výroku vecne správne. Navyše, podľa výslovného zákonného príkazu v § 373 ods. 1 in fine CSP súd odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov ani nevyzýva.

35. Vzhľadom na uvedené odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, a to tak vo výroku I. vo veci samej, ako aj v závislom výroku II. o náhrade trov konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodoval podľa pomeru úspechu vo veci.

36. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcoví, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).